

LA FRESSA DEL RIU

La fressa de l'aigua li retruny al cervell mentre malda per virar la canoa envers la ribera. Tot i que el sol l'enlluerna, sent que la cascada és cada vegada més a prop. Xiiii, xiiii, xiiii... No entén com hi ha anat a parar, allà. El guia els ha assegurat que no era un tram perillós, però que en tot cas ningú no se separés del grup. Ella no recorda pas haver-ho fet... En realitat, tampoc no sap on és, ni tan sols per què s'ha apuntat a aquesta maleïda excursió. Sigui com sigui, ara està sola enmig d'un riu immens i el corrent l'empeny tan despietadament que el rem ja no l'obeeix. Però el més xocant és que ella no n'ha après mai, de remar! I doncs?

Xiiii, xiiii, xiiii... L'abisme ja és a tocar, a punt d'engolir-la. Potser si aconseguís agafar-se a alguna roca podria resistir una mica més fins que la vinguessin a rescatar. Tard o d'hora s'han d'adonar de la seva absència. I, ben mirat, tampoc no poden ser gaire lluny... No, és clar que no. Segur que l'estan buscant. I que arribaran a temps. Amb un bri d'esperança, mira d'atansar-se a una pedra que sobresurt de l'aigua. El corrent la desafia, però aconsegueix guanyar uns metres. Ara només li resta llançar-s'hi i esperar.

Mentre fa una última llambregada a la ribera, descobreix el perfil d'una dona. A primer cop d'ull li sembla estrany que, en plena selva, dugui un vestit jaqueta tan elegant. I encara més que li faci uns senyals més aviat... cerimoniosos, com si es tractés d'una salutació de pura cortesia. Molt estrany, sí.... Tant se val, no té pas temps de fer conjectures, així que, sense rumiar-s'hi

més, alça el braços ben amunt i es posa a cridar i a cridar fins a esgargamellar-se. El rem li fuig de les mans i l'embranchida de l'aigua aviat l'arrossega riu avall. La canoa trontolla amb violència, disposada a escopir la seva dissortada ocupant d'un moment a un altre.

Tot d'una, mentre calcula la distància que la separa de la pedra, es nota un pes a la cintura. És una corda, una corda llarguíssima. A corre-cuita, l'enlaira tant com pot per ensenyar-la-hi a la dona i després, bregant desesperadament per mantenir l'equilibri, la llança amb totes les seves forces en direcció als matolls de la ribera. Ara només cal lligar-la a un arbre, a una roca, i després estirar i estirar...

Encara veu surar la corda uns instants abans de descobrir, horroritzada, que la dona ha desaparegut...

Una forta sotragada la desperta de sobte. La suor li regalima pel front. Mira al seu voltant: la selva, el riu, la cascada, s'han esvaït. Només li queda una aterridora sensació de vertigen. I la fressa de l'aigua. Xiiii, xiiii, xiiii...

Tan bon punt es deixondeix una mica, salta del llit. El soroll ve de la cambra de bany. I el bassal que cobreix el terra de l'habitació, també. Com cada nit.

Fa poc més d'un any que la Isabel s'ha instal·lat al pis. L'oficina on l'han traslladada d'ençà que li van donar l'alta mèdica és a uns vint-i-cinc kilòmetres. A la primeria, acostumada a tenir la feina al costat de casa, se li feia una muntanya haver d'agafar el cotxe i suportar la caravana un dia sí i l'altre també;

però de mica en mica s'hi ha anat avesant. Al capdavall, tot és qüestió de mentalitzar-se i de prendre paciència. Molta paciència, això sí.

Només posar-hi els peus ja se'n va enamorar, del pis: ampli, lluminós i amb una terrassa esplèndida amb vistes al riu. L'edifici és relativament nou i com que el pis estava força ben conservat tan sols li va caldre una pintadeta, una capa de vernís a les portes i a córrer. Aquells primers dies la Isabel estava exultant. Ara sí que podria passar pàgina d'una vegada! A més, entre els estalvis que tenia i el que havia heretat dels pares es va haver d'endeutar ben poc. Res d'hipoteca: únicament un petit préstec que, com a empleada de l'entitat, li van concedir en les millors condicions. Ah!, i el pis, en ser propietat del banc, li va sortir molt bé de preu.

El que la neguiteja, però, és que, malgrat les bones perspectives, no acaba de fer net. És cert que ja no pateix aquella angoixa que li fiblava el pit, ni aquell terror que li paralizzava els múscles només de pensar en tornar a la feina i trobar els vidres de l'oficina empaperats de retalls de diaris i de frases insultants. No, això ja ho ha superat. A la nova sucursal cap client no la coneix i ningú no tornarà a amenaçar-la. Mai més.

Amb els nous companys s'hi troba força còmoda; no li ha costat gens d'adaptar-s'hi. Els de dalt els segueixen pressionant; amb això ja hi comptava, però com que estan prou escaldats, a les reunions no paren de repetir-los que vagin amb peus de plom a l'hora d'amidar el perfil financer del client.

I tant que va amb compte! La Isabel té una habilitat especial per guanyar-se la confiança de la clientela i sap prou bé que en va abusar massa en benefici de l'entitat i –tot s'ha de dir– de la seva pròpia ambició. Per això, des que va trepitjar la nova oficina es va fer el propòsit d'obrar amb cautela,

mirant que cada operació o producte que oferís encaixés perfectament en les possibilitats i les expectatives de cada client. No vol córrer més riscos que li esguerrin la vida. Ni la consciència. Amb tot, no se li escapa pas que la seva “empatia professional”, per dir-ho així, és molt ben valorada pels seus caps. Per alguna cosa la van mantenir en el càrrec de sotsdirectora quan es va reincorporar! I segur que no trigarán gaire a atorgar-li la direcció de l’oficina perquè el qui ocupa aquest lloc és a punt de prejubilarse.

Fins aquí tot li està sortint prou rodó. El problema és un altre i d’aquest sí que no sap com sortir-se’n. De moment no li ha comentat res al psiquiatre per por que li torni a donar la baixa. Precisament ara, quan tothom la creu curada, no s’ho pot pas permetre. D’altra banda, tampoc els símptomes no són ja els mateixos. Semblen provenir de quelcom... diferent o almenys no tenen res a veure amb la depressió. Això, segur.

Tant de bo es tractés simplement d’alguna mena d’autosuggerió. Llavors només li caldria fer el cor fort i enfrontar-s’hi amb el coratge que sempre l’ha caracteritzada; però, per desgràcia, això és gairebé impossible. Certament, el malson de la cascada i la tortura de l’aixeta, que tan sovint es deixa oberta, van venir després de saber la història; però en realitat tot va començar uns quants mesos abans: exactament des que es va mudar al pis. Sí, sí, mal que li pesi ha de reconèixer que li’n passa alguna de grossa.

Al principi ho va atribuir al trasbals dels primers dies. Sempre ha estat una persona extraordinàriament meticulosa. Mai no surt de casa o es posa al llit sense assegurar-se que tot està en ordre: cuina endreçada, llums i aparells elèctrics apagats, porta amb doble volta de clau, aixetes tancades... El dia que en arribar a casa va trobar tots els llums encesos, inclòs el de la terrassa, es va

esborronar. El primer que se li va acudir és que li havien entrat a robar; però el cas és que no hi havia cap porta ni cap finestra esbotzada ni tampoc havia trobat a faltar res. Després de donar-hi moltes voltes, només se li va acudir una explicació: algú, vés a saber com, havia aconseguit una còpia de la clau del pis i es dedicava a fer-li la guitza. L'endemà, des de la feina mateix, va trucar al serraller.

Al cap d'una setmana, un corrent d'aire glaçat li fuetejà el rostre tan bon punt va entrar per la porta. Cada matí acostuma a ventilar una estona el pis, per bé que a l'hivern abans de sortir té bona cura de tancar les finestres i de deixar programada la calefacció a la temperatura adient. A hores d'ara segueix estant convençuda que aquell dia també ho havia fet, com sempre; forma part d'una rutina gairebé sagrada per a ella... Doncs bé, ni una cosa ni l'altra. És més, no una, sinó totes, absolutament totes les finestres de la casa eren obertes de bat a bat. L'aigua de la pluja havia format ja uns reguerols que se li menjaven el parquet...

D'un cop de geni va decidir tornar a canviar el pany de la porta i, per més seguretat, aquesta vegada va avisar un altre serraller. No és que amb el d'abans hi hagués tingut gaires tractes, però es coneixien des de feia anys, i encara que quan li va trucar per encarregar-li que repetís la feina aparentment es va mostrar sorprès no se n'acabava de refiar. Mai no se sap qui tens al davant. I en el seu cas l'enemic pot amagar-se on menys es pensa. I la Isabel, d'enemics, visibles o no, en té a grapats. Així doncs, no li queda altre remei que prendre precaucions.

Amb el que no comptava en aquell moment, però, és que tal vegada les havia de prendre amb ella mateixa, les precaucions. Un matí, en sortir de la

dutxa, li va venir una fortor de peix que marejava. El vespre abans n'havia menjat per sopar, tot i que de seguida havia baixat a llençar les escombraries al contenidor, com solia fer sempre. O això creia, perquè era un gest tan mecànic que ni el tenia present. De la mateixa manera que, de vegades, quan fa un trajecte en cotxe ben conegut arriba a lloc sense adonar-se'n, per pura inèrcia. Fins aquí, encara. Ara bé, el que l'esperava en acabat li va posar els pèls de punta: la galleda de les escombraries, amb la tapa oberta, era plena fins dalt, com si fes una pila de dies que no l'hagués buidat i, per acabar-ho d'adobar, un escampall de plats, gots, coberts i, el que és pitjor, de restes de menjar atapeïa tota la cuina. Mai de la vida havia vist aquell desori! No se'n sabia avenir! El cor li va començar a bategar fort i tota ella tremolava. Semblava com si li faltés l'aire... Per desgràcia, les coneixia prou bé, aquestes sensacions... Aleshores es va afanyar a prendre un calmant i tot seguit va agafar el mòbil.

Ja era a punt de prémer el número de telèfon del metge quan se'n va desdir. Havia de trobar una explicació més o menys raonable abans de tirar pel dret perquè de malalta no n'estava. No, no n'estava. Ja no li venien aquelles angoixes, ni aquella tristesa, ni aquell ensopiment. Al contrari: se sentia plena d'energia, de ganes de viure...

Estrès. Clar que sí: tot plegat era degut a un problema d'estrès. I és que arribava tan cansada de treballar, amb aquelles caravanes que li crispaven els nervis, que potser sí que se n'havia distret, d'endreçar la cuina. Es devia asseure al sofà amb la tassa de la infusió i, en acabat, sense pensar en res més, directa al llit... Altrament, però, el que no li encaixava ni poc ni gens era tot aquell escudellam que envaïa els marbres. Ella sola no en gastava pas tant en una setmana sencera i tampoc no havia convidat ningú a sopar, la nit abans...

Fos com fos, va decidir que el millor que podia fer era no encaparrar-s'hi més, provar d'oblidar-se'n, com de tantes altres coses que encara duia dins, i agafar-s'ho tot amb més calma.

Per sort, durant uns mesos, llevat d'alguns episodis menors, no va patir cap altre sobresalt. La seva vida s'anava compassant al ritme que marcava la rutina i la Isabel va descobrir en aquella grisor un antídot contra les turbulències del passat; per fi podia gaudir de la pau i la serenor que tant desitjava. Llavors es va pensar que així seguiria essent per sempre més. S'equivocava.

Quan va venir el bon temps, cada tarda va agafar el costum d'asseure's una estona a la terrassa per llegir o simplement per contemplar el paisatge: el vell pont de pedra, el borbolleig de les aigües del riu, l'esveltesa de les muntanyes... Gairebé a la mateixa hora coincidia amb la veïna del costat, la Cinta. Els primers dies, recolzades totes dues a la barana, es van limitar a saludar-se; però de mica en mica van començar a fer conversa.

Per bé que la Isabel té alguns amics, viuen lluny i un cop els va haver ensenyat el seu nou pis, pràcticament no la vénen a visitar. A més, abans de travar amistat amb la Cinta encara no havia fet cap coneixença al poble, ni tan sols a l'escala, de manera que aquelles xerrades amb la veïna li resultaven molt gratificants. La Cinta, separada i amb un nen de vuit anys, treballa des de joveneta en una fàbrica tèxtil que s'aguanta com pot. Un perfil ben diferent del seu: soltera, amb estudis universitaris i la feina assegurada. Però són de la mateixa edat i, d'altra banda, aquell tarannà senzill i afable amb què la va tractar des de bon principi li va robar el cor de seguida. Sobretot tenint en compte que altres veïns del bloc se la miraven –i se la miren– amb un xic de malfiança, com si els fes nosa.

Amb el temps la Cinta li va anar referint tot de xafarderies sobre els habitants del poble, especialment sobre el veïnat. Té molta gràcia en explicar les coses i la Isabel, malgrat el poc que li interessien aquests temes, se l'escoltava divertida. El que la va sobtar, però, és que mai no li parlés dels antics propietaris del pis, com si ho volgués evitar deliberadament. La Isabel ho va considerar un gest de delicadesa i com a tal l'hi va agrair molt perquè ella de bon principi havia preferit ignorar els detalls del que havia estat un cas de desnonament.

No va ser, doncs, la Cinta la qui va trencar aquella mena de pacte de silenci, sinó en Sergi, el seu fill, un vailet força eixerit, encara que es veia d'una hora lluny que li desplaïa la nova amistat de la mare. Encuriosida i mig amoïnada, una tarda que el nen jugava a la terrassa amb la *Nintendo* no es va poder estar de preguntar-li el motiu. La Cinta, amb tots els colors a la cara, va provar d'intervenir-hi per desviar la conversa, però ja no hi va ser a temps: d'una glopada, en Sergi li va vomitar tota la ràbia que li coïa per dins.

Per ell va saber d'en Ricardo i en Daniel, amb els quals havia jugat des de ben menut fins que va arribar un dia que no els va veure més:

-Eren els meus millors amics, saps? I els Mossos se'ls van endur després que el seu pare s'ofegués al riu. Em volen fer creure que va ser un accident, però jo sé que no és veritat perquè el van trobar amb una corda lligada al cos. Tot el poble n'anava ple! I al cap d'uns dies es van emportar la Rosita i els meus amics! Jo m'hi vaig voler enfrontar, i la mare, i tots els veïns, però ens van empènyer! Abans de marxar em van jurar que tornarien, però ara has vingut tu i...

Corpresa, la Cinta abraçà el seu fill i se l'endugué dins sense dir res. La Isabel encara va romandre uns minuts recolzada a la barana, mentre la darrera llum del capvespre s'esmunyia a poc a poc entre els matolls de la ribera fins a capbussar-se, impàvida, entre les aigües del riu, d'aquest maleït riu que mai no para de brogir.